

BÀI 2. MIỀN CỎ TÍCH**Tiết 17. GIỚI THIỆU BÀI HỌC + VĂN BẢN SỢ DỪA (tiếp theo)**

HƯỚNG DẪN HỌC TẬP	GHI BÀI
HS đọc văn bản: -Tìm các chi tiết chỉ đặc điểm ngoại hình của Sợ Dừa? Nêu nhận xét, cảm nghĩ về ngoại hình nhân vật? -Tìm các chi tiết nói lên phẩm chất của Sợ Dừa. Nêu nhận xét, cảm nghĩ về những phẩm chất của nhân vật? -Kết cục của nhân vật? Nêu bài học rút ra từ nhân vật Sợ Dừa? HS đọc văn bản. 1.Tìm các chi tiết kỳ ảo trong truyện? 2. Nêu ý nghĩa của các chi tiết kỳ ảo? 1.Nêu những nét đặc sắc về nghệ thuật kể chuyện? 2.Nêu đề tài, chủ đề, ý nghĩa của câu chuyện?	II.Tìm hiểu chi tiết 1 .Nhân vật Sợ Dừa. a) Ngoại hình: - Giống như quả dừa, không có chân tay,... - Di chuyển: Lăn lông lốc. → Xấu xí, dị biệt. - Cảm nghĩ: Nhân vật thiệt thòi, đáng thương. b) Phẩm chất: - Chăn bò rất giỏi. - Có tài thổi sáo; lo đủ sinh lễ cưới vợ. - Kiên trì học hành, thi đỗ trạng nguyên. - Lo lắng cho vợ; dự đoán, đề phòng trước những thử thách. → Chăm chỉ, chịu khó, không sợ gian khổ, biết giúp đỡ mẹ; Tự tin vào bản thân; Giỏi giang, thông minh lỗi lạc; Thủy chung, ngay thẳng. - Cảm nghĩ: Khâm phục, ngưỡng mộ, yêu mến. c) Kết cục của nhân vật: - Vợ chồng Sợ Dừa sống hạnh phúc. - Bài học: + Khi xem xét, đánh giá con người không nên chỉ dựa vào hình thức bên ngoài, không nên có định kiến với vẻ bề ngoài dị biệt. Điều quan trọng là xem xét những phẩm chất của họ. + Con người nếu có hoàn cảnh khó khăn, không hoàn thiện về ngoại hình thì càng cần biết vươn lên để nâng cao và chứng tỏ giá trị bản thân. 2.Các yếu tố kỳ ảo - Sự ra đời của Sợ Dừa (Bà mẹ mang thai sau khi uống nước trong sọ dừa, hình dáng của Sợ Dừa). - Chăn bò giỏi. - Thổi sáo hay. - Chuẩn bị đủ sinh lễ. - Biến thành chàng trai khôi ngô. - Vợ Sợ Dừa thoát khỏi bụng cá, sống sót; - Gà trống gáy thành tiếng người,... → Ý nghĩa: - Làm cho câu chuyện hay hơn, ly kỳ, hấp dẫn. - Thể hiện ước mơ của nhân dân: có được khả năng kỳ diệu, người bất hạnh được bù đắp, người tốt sẽ được hưởng hạnh phúc,... III. Tổng kết 1. Nghệ thuật:

- Tìm một số nhân vật (trong truyện cổ tích hoặc trong thực tế cuộc sống) có nét tương đồng với nhân vật Sọ Dừa?	- Cốt truyện li kỳ, hấp dẫn. - Các chi tiết tưởng tượng kỳ ảo thú vị, bất ngờ. - Xây dựng nhân vật có đặc điểm đặc biệt. 2. Nội dung: - Đề tài: Ngoại hình và phẩm chất bên trong của con người. - Chủ đề: Thể hiện ước mơ của nhân dân về công bằng xã hội: Những người thiệt thòi, bất hạnh, tốt bụng sẽ được hưởng hạnh phúc; những kẻ ác, tham lam sẽ bị trừng trị. - Ý nghĩa: Nêu bài học về cách nhìn nhận, đánh giá con người (Không nên chỉ nhìn vẻ bề ngoài, cần tìm hiểu, coi trọng phẩm chất bên trong của họ). IV. Luyện tập. Bài tập 1. Nhân vật trong truyện: <i>Hoàng tử ếch, Lấy vợ cóc, ...</i> - Nhân vật thực tế: Thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký, Giáo sư Stephen Hawking, Diễn giả Nick Vujicic, Nhạc sĩ Beethoven,...
---	---

Bài tập 2. Các em hãy nêu sự việc chính và sắp xếp tranh theo trình tự của câu chuyện Sọ Dừa.

Tiết 18,19

Văn bản 2: EM BÉ THÔNG MINH

HƯỚNG DẪN HỌC TẬP	GHI BÀI
HS đọc văn bản và trả lời các câu hỏi: 1. Tìm hiểu về người kể chuyện + Đọc đoạn văn sau: "<i>Hồi đó, có một nước láng giềng lắm le muốn chiếm bờ cõi nước ta. Để dò xem bên này có nhân tài hay không, họ sai sứ đưa sang một cái vỏ ốc vặn</i>"	1. Người kể chuyện - Đây là lời của người kể chuyện vì đây là phần lời người kể đang tường thuật lại sự việc diễn ra. 2. Tìm hiểu về nhân vật a. Kiểu nhân vật - Nhân vật thông minh vì:

rất dài, rỗng hai đầu, đó làm sao khâu một sợi chỉ mảnh xuyên qua đường ruột ốc"

+ Đây là lời của người kể chuyện hay lời nhân vật? Vì sao em cho là như vậy?

2. Tìm hiểu về nhân vật

-Truyện Em bé thông minh kể về kiểu nhân vật nào trong truyện cổ tích.

+ Căn cứ vào đâu em cho rằng như vậy?

+ Hoàn thiện PHT số 1 .

Stt	Thử thách	Kết quả	Phẩm chất
1			
2			
3			
4			

+ Nhận xét về mối quan hệ giữa các thử thách và phẩm chất của nhân vật?

3.Tìm hiểu về kết thúc truyện

- Em đã từng đọc nhiều truyện cổ tích. Em hãy cho biết các câu chuyện này thường kết thúc như thế nào?

- Em có đánh giá gì về kết thúc của truyện Em bé thông minh?

- Tại sao hiện nay người ta hay gọi "đám cưới cổ tích", hoặc "câu chuyện cổ tích giữa đời thường"

4.Tìm hiểu chủ đề

- Theo em chủ đề của truyện Em bé thông minh là gì? Trong kho tàng truyện cổ tích VN, có nhiều truyện cùng chủ đề, em hãy kể tên một vài truyện đó?

5. Học sinh rút ra bài học

-Lời giải đố của các nhân vật thông minh trong truyện cổ tích thường dựa vào kiến thức từ đời sống. Việc tích lũy kiến thức từ đời sống có tác dụng gì đối với chúng ta?

+ Em bé giải quyết thử thách nhiều lần

+ giải quyết một cách nhanh nhẹn, nhẹ nhàng...

b. Phẩm chất

St t	Thử thách	Kết quả	Phẩm chất
1	Trả lời câu hỏi phi lí của viên quan, khi viên quan hỏi cha cậu cày mỗi ngày được mấy đường	đẩy viên quan vào thế bị động	Thông minh, nhanh nhẹn, tài năng, ngây thơ, hồn nhiên, biết giúp đỡ mọi người khi cần thiết
2	nhà vua bắt dân làng cậu bé nuôi trâu đực phải đẻ được con	nhà vua phải tự nói ra sự vô lý trong câu đố của chính mình, công nhận cậu bé thông minh	
3	Thịt một con chim sẽ phải dọn thành ba cỗ bàn thức ăn	Đổ lại nhà vua, vua phục hần	
4	Xâu sợi chỉ mềm qua đường ruột ốc xoắn dài.	Xâu được sợi chỉ, sứ giả thán phục, được phong trạng nguyên	

=> các thử thách trong truyện tạo tình huống thuận lợi cho nhân vật bộc lộ phẩm chất

3. Kết thúc truyện

- Kết thúc truyện có hậu-> đặc điểm nổi bật của thể loại truyện cổ tích

4. Chủ đề

Chủ đề của truyện là đề cao trí thông minh dân gian, trí thông minh được đúc rút từ hiện thực cuộc sống, kinh nghiệm đời sống lao động vô cùng phong phú.

5. Bài học

Việc tích lũy kiến thức, kinh nghiệm thực tế từ hiện thực đời sống rất quan trọng "trăm hay không bằng tay quen". Những điều đó giúp chúng ta có thể giải quyết những tình huống từ thực tiễn mà sách vở không thể cung cấp hết cho chúng ta.

Tiết 20. ĐỌC KẾT NỐI CHỦ ĐIỂM: CHUYỆN CỔ NƯỚC MÌNH (Hướng dẫn học sinh tự tìm hiểu)

HOẠT ĐỘNG CỦA GV - HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
- HS đọc bài thơ Tìm những câu thơ cho biết lí do tác giả yêu chuyện cổ nước nhà? Em hãy chứng minh điều đó qua một số tác phẩm truyện cổ tích mà em đã học hoặc đọc? Em có cùng cảm xúc, suy nghĩ với tác giả không? -Em hiểu thế nào về các câu thơ "Đời cha ông với đời tôi/ Như cha ông với chân trời đã xa/ Chỉ còn chuyện cổ thiết tha/ Cho tôi nhận mặt ông cha của mình"? -Theo em, từ "người thom" trong câu "Thị thom thì giấu người thom" có ý nghĩa gì? Em có biết "người thom" nào trong những câu chuyện khác không? -Qua câu thơ "Tôi nghe chuyện cổ thâm thì/ Lời cha ông dạy cũng vì đời sau", tác giả muốn gửi gắm đến người đọc thông điệp gì? Hãy chia sẻ về một câu chuyện cổ đã tác động tích cực đến bản thân em? (HS tự tìm hiểu)	1.Lí do tác giả yêu chuyện cổ nước nhà Những câu thơ cho biết lí do tác giả yêu chuyện cổ nước nhà: <i>Tôi yêu truyện cổ nước tôi</i> <i>Vừa nhân hậu lại tuyệt vời sâu xa</i> <i>Thương người rồi mới thương ta</i> <i>Yêu nhau dù mấy cách xa cũng tìm</i> <i>Ở hiền thì lại gặp hiền</i> <i>Người ngay thì gặp người tiên độ trì</i> -> nhân hậu, tuyệt vời sâu xa => Tình cảm của tác giả dành cho chuyện cổ nước nhà cũng là tình cảm chung của con người Việt Nam với di sản văn học quý báu của cha ông 2.Lí giải cách hiểu về từ ngữ, câu thơ, đoạn thơ - "Đời cha ông với đời tôi Như cha ông với chân trời đã xa Chỉ còn chuyện cổ thiết tha Cho tôi nhận mặt ông cha của mình" -Trải qua hàng ngàn năm lịch sử, thế hệ cha ông đã trở thành quá khứ xa xôi nhưng những câu chuyện cổ sẽ lưu giữ lại lịch sử, truyền thống văn hoá để con cháu đời nay có thể hiểu về đất nước mình, cha ông mình. - Câu thơ "Thị thom thì giấu người thom" bắt nguồn từ truyện cổ tích Tấm Cám, "người thom" được hiểu là con người hiền lành, nhân hậu, lương thiện. - "Tôi nghe chuyện cổ thâm thì Lời cha ông dạy cũng vì đời sau" -Tác giả muốn gửi gắm đến người đọc thông điệp: Những câu chuyện cổ là những bài học sâu sắc, có ý nghĩa sâu xa mà cha ông ta nhằm răn dạy con cháu phải biết sống đúng đạo lí, gìn giữ những giá trị văn hoá của dân tộc.

* Hướng dẫn tự học tuần sau:

- 1.Xem phần lý thuyết và bài tập Tiếng Việt trong phần Thực hành Tiếng Việt.
2. Kể lại một truyện cổ tích mà em đã học hoặc đã được đọc.